

GIÁ BÁN	
ĐỒNG-THÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm, 4.000	5.000
Sáu tháng 2.000	3.000
Ba tháng 1.000	1.500

Mua báo phải trả tiền trước
Tờ và mandat gửi cho
M. TRẦN BÌNH PHRIEN. - Ai
đăng quảng cáo, việc riêng
xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Cơ quan của Đảng Cộng Sản Việt Nam
M. TRẦN BÌNH PHRIEN

LA VOIX DU PEUPLE
Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BÁO-QUÂN
Đường Đông-Ba - Huế
Giấy phép số 52
Hàng tháng: TIẾNG-DÂN - Huế

Việc gì có dự bị
trước thì không có
họa hoạn.
有備無患

CHÍNH CUỘC ÂU-CHÂU

(Cuộc điện Anh Pháp và Đức)
Trên sân khấu ngoại giao Âu-châu, gần đây diễn ra một trò mới. Đức Áo qua một hiệp định hòa bình. Anh-Pháp-Y thì sau hiệp định là bại. Nay lại có cuộc Anh Đức thân thiện nữa. Thế giới Tân-văn-xã có một bài đại lược như sau đây:

Trước 10 năm nay, Tổng-thống Đại-nhi-Tôn sang Âu-châu mà hòa nghị Paris và Quốc-tế Liên-minh thành lập. Năm trên Thủ-tướng Anh Metcher-k. ác thân hành sang Mỹ mà hai quân đoàn nước Luân-dôn thành lập. Nay Thủ tướng Đức vui lòng theo lời mời của chính phủ Anh mà thân hành sang Luân-dôn để dự hội Các-khả-nhi-tự. Ấy là một việc đáng chú ý nhất trong cuộc quốc tế gần đây.

Dương lạc Âu-chiến, hai quân Anh phụng tâu cửa biển phương Bắc. tàu bay Đức thả bom xuống thành Luân-dôn, sự kỳ người hai nước chắc đương còn nhớ. Nay Anh Đức định đến ngày 5 tháng 6 mở một cuộc hội nghị. Ấy là cái triệu hai nước thân thiện, mà tình thế chính cuộc Âu-châu sẽ có chi biến động. Nước Pháp đối với việc ấy rất lấy làm phiền lòng gai mắt, nên tuy người Anh có chiến thắng mà cũng không muốn tham gia hội ấy.

Chính cuộc Âu-châu, có chi biến động, đều ỷ dĩ rồi. Một bên thì các nước nhỏ, lấy nước Pháp làm Trung-tâm-diểm, có cái thế lực bao vi Đức và Áo. Còn bên kia thì Đức Áo thân thiện, trước để kết thúc ước, theo phương diện kinh tế mà tiến hành, lại tiếp hợp với Nga Thổ ý nữa. Ngày 9 tháng 4 đây, nước Pháp có hội cả năm bộ (Ngoại-giao, Tài-chánh, Lục-quân và Nông, Thương) mà họp bàn, quyết nghị là một cuộc đoàn thể Đông-Âu Trung-Âu kinh tế kết hợp, kế hoạch rất là tương tế. Sang tháng 5 đây lại có một vấn đề quốc liên để đối phó với cuộc quan thuế hợp định của Đức Áo. Ấy lại là để sách người Pháp khiêu khích Đức Áo, để là tình thế hai bên, trong chỗ vô hình đã ngầm ngầm có cái trạng thái xung đột.

Nước Anh lần này vẫn tương truyền một cái chính sách « Bảo trì Âu-châu quân thế », trước trên Âu-chiến thì dùng chính sách liên Pháp chế Đức để dể dặt cái dể của Đức. Nay thấy nước Pháp ở Âu-châu gần đây có cái khi phách lạng giã toàn Âu, sinh lòng bất mãn, lại muốn thì cái chính sách liên Đức chế Pháp. Người Anh sợ dĩ chủ trì hai quân đoàn nước Luân-dôn, không những thành công của chính phủ Anh mà cũng là mục đích đối ngoại rất quan hệ của Anh vậy. Rồi dân Pháp Ý không chịu tham gia, nên người Anh phải ra sức chận hoãn cho được, cuộc Pháp Ý hợp định, thì hai quân đoàn nước Luân-dôn mới thành lập. Chính sách Anh mà, trước hiệp định cách thuận tiện thì chiến tranh Âu châu có hơi hoãn chậm, mà cuộc hòa bình thế giới có chút bảo chương trong lúc tạm thời. Song cuộc Pháp Đức đã chưa có thành lập thỏa hiệp, mà lại nảy ra cuộc Anh Đức thân thiện, thì sự lý là mở ra cuộc hòa bình, hay gây ra một cuộc chiến tranh? - Chưa ai dám đoán trước.

H. T.

TÒA KHÂM VÀ VIỆN CƠ MẬT ĐÀ PHỤC LẠI

80 CÁI ÁN CỘNG-SẢN Ở HUẾ

Hôm 20 Novembre 1930, Tôn-chơn, Phó-thủ và Hộ-thành đã kết án 80 người bị bắt về vụ cộng sản như sau đây:

1 người bị chung thân khổ sai: Lê-việt-Lương, 26 tuổi, trợ giáo Quốc học, người Hải-phòng.

2 người bị 9 năm khổ sai và 7 năm quản thúc: Nguyễn-chí-Huyền, 19 tuổi, người Thừa-thiên.

Cao-văn-Duyệt, 20 tuổi, người Thừa-thiên.

1 người bị 8 năm khổ sai và 7 năm quản thúc: Hoàng-văn-Diệm, 19 tuổi, người Thừa-thiên.

2 người bị 7 năm khổ sai và 5 năm quản thúc: Trần-huân-Duân, 25 tuổi, trợ giáo, người Quảng-nam.

Lê-Gi, 30 tuổi, người Thừa-thiên.

3 người bị 6 năm khổ sai và 3 năm quản thúc: Nguyễn-văn-Nhị, 17 tuổi, người Quảng-nam.

Trần-Bích, 19 tuổi, người Quảng-trị.

Hải-thước-Lê, 23 tuổi, người Hà-tĩnh.

5 người bị 5 năm khổ sai và 4 năm quản thúc: Nguyễn-biến-Thuận, 17 tuổi, người Quảng-nam.

Nguyễn-Thầy, 18 tuổi, người Quảng-nam.

Trương-diệu-Trung, 17 tuổi, người Thừa-thiên.

Bùi-Sơn, 17 tuổi, người Thừa-thiên.

Lê-đình-Ba, 17 tuổi, người Nghệ-an.

13 người bị 4 năm tù và 3 năm quản thúc: Nguyễn-Giương, 17 tuổi, người Thừa-thiên.

Võ-xuân-Bình, 32 tuổi, người Thừa-thiên.

Tôn-thất-Thâm, 19 tuổi, người Thừa-thiên.

Đặng-Sam, 27 tuổi, người Thừa-thiên.

Đoàn-Thông, 23 tuổi, người Thừa-thiên.

Bùi-Pha, 25 tuổi, người Thừa-thiên.

Lê-Cẩm, 19 tuổi, người Thừa-thiên.

Lê-Lô, 17 tuổi, người Quảng-nam (Quảng-sơn).

Hồ-Thiên, 17 tuổi, người Quảng-nam.

Trần-Huân, 27 tuổi, người Hà-tĩnh.

Nguyễn-Vinh, 24 tuổi, người Hà-tĩnh.

Nguyễn-thị-Lâm, 19 tuổi, nữ học sinh, người Nghệ-an.

Nguyễn-thị-quang-Thái, 16 tuổi, nữ học sinh, người Hà-dông.

14 người bị 3 năm tù và 2 năm quản thúc: Phạm-thị-Nga, 21 tuổi, nữ học sinh, người Hà-dông.

Nguyễn-thị-Lý, 16 tuổi, nữ học sinh, người Nghệ-an.

Nguyễn-đạo-Hiệp, 18 tuổi, người Thừa-thiên.

Đặng-vĩ-Sĩ, 18 tuổi, Hà-Cơ, 17 tuổi, Ngô-Thoại, 18 tuổi, Trần-văn-An, 19 tuổi, Trần-Dy, 18 tuổi, Nguyễn-Lên, 22 tuổi, Trương-Luyến, 24 tuổi, Trần-trung-Ngọc, 22 tuổi, Lê-Đoan, 34 tuổi, Phạm-Tân, 15 tuổi, người Quảng-nam; Nguyễn-Ba, 20 tuổi, người Quảng-trị. (Xem tiếp trang nhì mục việc trong nước).

Đẻ sinh bày!

Ta thường nghe nói đẻ sinh đôi sinh ba, mà có lẽ lắm là đẻ sinh bốn, nhưng nay ở Lisbonne (Bồ Đào Nha) lại có một người đẻ sinh bảy! Người này vợ một viên lòng sự ở xã hóa xa, năm nay 27 tuổi. Bấy giờ người con đẻ ra một lần đến là con gái và cả thấy được sống mạnh, người mẹ sau khi đẻ cũng bình an.

Trong y giới các nhà bác sĩ được ghi sự lạ đẻ sinh bảy lần này là lần thứ hai. Vì cách đây hơn ba trăm năm, hồi năm 1600 ở Hameln bên Đức cũng đã có một người đẻ sinh bảy.

“HỌA VÔ ĐƠN CHỈ” LÀ NGHĨA THÈ NÀO?

(Tiếp theo)

Trong bài trước kỳ - giá có giải nghĩa chữ « đơn » theo thuyết nhân - quả, trông cho người đời hiểu thấu nghĩa ấy. đề đối phó với hoàn-cảnh, rồi có gặp điều không may xảy đến, thì sẽ tìm cho ra mối mà lo bề bề cứu xoay chuyển, không có ôm chặt cái lòng mê-tiu mạng-vận mà ngồi suông chờ số cho trời. Nay xin theo cái thuyết « Tai-đời khuyên phúc » (災者培之, 福者覆之, nghĩa là cái gì trông mà lên lối như trời giúp cho, cái gì đã nghiêng như trời đánh úp) dần một câu daah-ngữ, để chứng thuyết trước cho rõ. Câu này người mình cùng thường đọc đến mà cái tình - cảnh trong câu ấy cũng nhiều người đã trải qua. Tức là câu:

« Nhà giọt bị mưa dầm, thuyền hư thêm gió ngược » (屋漏更逢连夜雨, 船又遇打头风). Nhà cửa kín, trời mưa tuyết, cũng không thấy chút gì khuấy rầy; bằng nhà trống giọt thì một chỗ mưa qua đã thấy khô, huống là trận mưa kéo dài đến mấy đêm! Thuyền vững lái bền, vớt cá biển khơi, cũng chẳng gặp chút gì nguy-hiểm; bằng chiếc thuyền đã hư lũng thì gặp trận gió xoàng cũng đã thấy nguy rồi, huống chi là luồng gió ngược! Mưa cùng gió kia, có bình gì cái nhà cao thuyền chắc nịch, mà ghét gì nhà hư thuyền lũng này đâu! Chẳng qua một bên thì dù sức mà ngăn chận với sự biến cố, còn một bên thì không đủ sức mà đối phó lại, nên bị dể dấp mà thành ra mối họa riêng đấy thôi. Mối họa trên đời, đại để cũng thế.

Như bài trên đã nói: Phạm một mối họa xảy ra, trước tất có nguyên nhân mà sau sẽ có kết quả. Vậy nên như đủ sức ứng phó và tìm cho ra chỗ nguyên nhân mà thiết pháp tiêu-trừ, thì cái họa lớn rút lại thành cái họa nhỏ, mà cái họa nhỏ thì càng nhỏ thêm nữa thành ra vô sự. lại cũng lắm khi xoay chuyển mối họa làm phúc nữa. Trái lại, bình-nhất không lo dự phòng, đã không đủ sức mà ngăn đón mối họa cho không xảy ra; kịp đến lúc nó xảy ra thì thấy đầu chưa đó, lưỡng lưỡng với-vàng, thành ra việc nhỏ hóa ra việc lớn, việc to thì lan rộng kéo dài mà không biết lối nơi nào là chỉ cánh. Nay không xét họa căn ở đâu để lo bề bề cứu, mà than rằng « họa vô đơn chỉ », thì nào có khác gì

nhà giọt không lợp, thuyền hư không lo chữa, mà lại ngồi trách thâu mưa mà gió kia sao khéo cố ý rủ nhau tới mà khuấy rối mình?

Tòa Kiểm duyệt bỏ một đoạn

Người xưa nói rằng: « Họa phúc không có cửa, tại người rước lấy ». Câu ấy đáng cho ta ngẫm nghĩ lắm thay.
Kim - Sinh

ĐÔNG-DƯƠNG Tại Hạ-nghị-viện Nháp

(Tiếp theo)

Quan Tổng trưởng thuộc địa - Các quan quyền Toàn quyền ủy viết rằng: « Tôi xin cho ngài biết cái tin đáng vui mừng là « ai neo nhàn dân tình Nghệ-an đã đổi khác hẳn và có nhiều triển-vọng về sự yên ổn... »

Sau này: « Nào có đặt thêm mấy đầu lính mà nhàn nhàn đi coi phải sợ hãi và các quan cai trị đã làm việc lại như thường. Nhiều làng đã đưa đơn xin lỗi và qui thuận. Quan Công sứ và quan Tổng đốc trong tỉnh có dự mấy lễ qui thuận rất long trọng. Hiện nay có hơn 40.000 dân đã trở lại với chúng ta... »

Andre Marty - Ông quen biết số người chết. Quan Tổng trưởng thuộc địa - Tôi sẽ cho các ngài biết những tin chính phủ hiện đã có trong tay. Quả bom ném lần đầu làm chết 15 người; quả bom ném lần thứ hai làm chết 107 người.

Andre Marty - Chúng tôi xin ghi. Quan Tổng trưởng thuộc địa - Phải, nhưng nếu 107 người đó không chết thì tình hình sẽ ra thế nào? Bị giã tán rồi, dân biểu tình còn lại lại mới đối phó lang xam, nhàn nhàn. Các ông hãy đoán thử tình hình sẽ ra thế nào!

Andre Marty - Các ông ném bom xuống làng Cờ-Am kia mà! Quan Tổng trưởng thuộc địa - Ngày 29 Janvier, các quan quyền Toàn quyền ủy có điện tin cho tôi: « Tình hình tỉnh Nghệ-an đã ổn, trong các làng đã có làm lễ qui thuận, số dân qui thuận đã quá 55.000. »

Sau việc ấy, có là đến của mấy người học thức xin tha cho những người bị bắt. Tâm lòng của mấy người học-thức đó thế, đáng khen, nhưng chỉ là được những người phạm về việc có tình chất cá nhân, 40 cái án tử hình (có 30 cái thấy), chứ không thể nào tha trảm hết được, vì số lượng như thế thì không khỏi nháp dề sẽ cho tình hình là khiếp nhược mà nổi lên chống lại với chính phủ nữa. Như tôi đã nói, đáng cộng vào Đông-dương hiện nay thế lực còn vững vàng lắm, không ai dám bêu xấu đâu được.

Cách này vai ngay, ở Sài-gon, bên tỉnh cộng sản giết chết viên tham-tư Lê-Mê, tham-tư Lebrand Do thật là một cái chứng cớ vậy.

Ài biết rõ sự hành động của những tay lãnh tụ cộng sản cầm đầu chúng ta ra khỏi xe Đông-dương thì cũng phải lòng nhậm lời tôi nói đó. Nước Pháp không khi nào có bụng tr

lưu, hãy thử xét vụ ám sát xảy ra ở Hanoi như vụ viên tham-tư công chánh kia, có tình thái chi nhựt hay không?

Augustin Desoblin - Quan Tổng trưởng có chứng cớ gì chắc chắn rằng là đảng viên cộng sản giết viên tham-tư ấy không?

Andre Marty - Còn các ông, các ông giết hết bao nhiêu người rồi?

Ông chủ tịch - Ông Marty tôi đã báo ông làm luận.

Thật ông không biết ơn việc đối với ông vừa rồi vậy. (Ông này bị ở tù, là nghị viên xin tha cho ông).

Andre Marty - Tôi chỉ biết cảm ơn anh em thợ thuyền chờ không biết gì đến vụ án này.

Quan Tổng trưởng thuộc địa - ...Giới thì già, chúng ta không thể vì một tình rầu rầu riêng của người Pháp mà bỏ hết những đầu lương thiện xứ Đông-dương; quả bom đương bị đánh cách mệnh của họ.

Khi rồi, các ngài có nói đến việc đem tù ở Đông-dương đi Guyane, quan Tổng trưởng thuộc địa trước có định đem những tù bị án khổ sai chúng ta thân đi Guyane thật, nhưng là chính trị chẳng? không, chỉ là thường thôi.

Andre Marty - Giống hệt với việc ết người bỏ, ở Công xã (Commune); cũng một tình thế, cũng một lòng nói!

Ông Chủ-tịch - Ông Marty - Tôi nhắc một lần cuối cùng nữa. Ông hãy nhậm chức để cho quan Tổng - trưởng thuộc địa nói, khi nào ngài nói xong rồi, ông sẽ nói lại.

Quan Tổng trưởng thuộc địa - Tôi xin nhắc lại rằng những dân thuộc địa kia, mà cho đến những người Pháp cũng vậy, ai bị ám sát thân khổ sai mà không chịu nổi khi bị ở xứ nóng thì đến đem đi Guyane cả.

Chính phủ đã sắp đặt đủ phương pháp bảo hộ những tù ở Đông-dương bị đầy đi Guyane, về mặt vệ sinh, trong khi đi đường.

Vì sau phải đây? Một là theo thường lệ mà bị án khổ sai chúng ta... Ernest Outrey - Phải rồi.

M. J. M. Fressard - Thế là tất không phải những tù bị án khổ sai những cuộc liên động mới mới đó, bị đầy đi Guyane?

Xin đừng trảm mình nữa...

Các cô con gái Bắc-kỳ sao mà ưa tự tử quá! Ta xem trên một báo chương thì tưởng như cái việc tự tử đã trở nên một phần việc của cái đời người thiếu nữ. ở giữa đất « nghìn năm... ». Sinh ra thân gái ở đất Hà-thành nhờ thì lo ăn đi học hoặc giúp việc trong nhà, đến tuổi lấy chồng, nếu gặp người chồng là « người trong ỹ » thì càng nhau chia ngọt xẻ bùi, liếng kèn giọng quỳnh hòa hiệp vui vầy, mà ngấm câu giai lão; còn rồi gặp người chồng không vừa ý thì mượn giọng nước bực mà dủ quách nợ đời. Đến đây cái đời người thiếu nữ ở Hà-thành không có gì là suy nghĩ, chỉ đến khi xấu số gặp ông chồng không đáng làm chồng, mới sinh ra suy nghĩ, suy nghĩ thì nên tự tử ở đâu? ở hồ Trúc-bạch để nghe tiếng chuông Trấn-vũ, hay ở hồ Hoàng-kiểm để ngắm nhìn cuối cùng phong cảnh Ngọc-sơn?

Lạc-nhân không nói thêm đâu: chỉ nghe câu chuyện có Đính-thị Tuyết-Hồng mà các báo Hà-thành nói đầy trong này lúc này cũng đã rõ: Có Tuyết-Hồng là một cô thiếu nữ 18 tuổi, có nhan sắc, có học thức, lại có cái nết lười nhác. Bà 11 April 1931, chẳng hiểu vì một đóa hoa hồng phơi phới, có Tuyết-hồng lên xe về nhà chồng già

ÔNG DOUMER

Viện trưởng Thượng nghị viện nước Pháp đã được bầu làm Tổng-thống

TÌNH CẢNH CÁC VỊ PHỄ-ĐẾ

(Một nhà điện ảnh Mỹ rước phở để Tây-ban-nha)

Ngày trước vua Bý-Đắc nước Nga, đang làm vua mà ăn mình dể dặt, đi làm anh thợ, nhờ thế mà học được các nghề và đem bọn thợ nước ngoài về nước, chấn hưng cơ khí và công nghệ. làm cho nước được giàu mạnh. Ấy là vua mà làm thợ, thợ mà vẫn vua, người đời tương truyền mà khen ngợi.

Đến khoảng trên vài mươi năm lại đây thì có nhiều vị hoàng đế cũng như vua Bý-Đắc kia mà không hề ai khen. Như vua Tuyền-Thống nước Tàu sau khi thoái vị rồi hưởng một cái di sản riêng thì nọ chết như nọ chết như nọ. Có người lại nói vua cũng có đi bắt bội sanh nai, A-hà bằng như vua Duy-liêm nước Đức cũng sống trong sinh nai lịch mịch buồn rầu. Vua Nga cũng thế! Duy vua Tây-ban-nha thoái vị rồi thì có nhà cự-thương về nghề chớp bóng nước Mỹ có điện như ông sang Mỹ mà làm nghề « chiếu ảnh truyền thanh ». Theo như lời nhà cự-thương ấy đã nói, như nhận làm nghề kỹ thì có lợi dư tròn ba trăm vạn vàng Mỹ, đầu là mỗi ngày làm một giờ, công được chiếm được cái địa vị sang...

Vua Tây-ban-nha mà nhận lời người cự-thương kia thì tức là kiêu ngạo vua vua tuấn-tuấn. Ở đời kim tiền vạn năng này, có lẽ làm phú gia ông là hơn cả!

U. T.

GIA-ĐÌNH GIAO-DỤC

hai quyển, mỗi quyển 0320

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ

JOB

lặng phào vang. Cách 6 bữa sau ngày 17 Avril, trên mặt nước xanh biếc hồ Trác-bạch, người ta trông thấy một cái xác thiếu nữ nổi lên trên mặt nước. Vội lên, thấy trên cái giấy chèo văng văng có một chiếc khăn đỏ chữ: Đình-thị Tuyết-Hồng!

Rồi đó các báo nhào nhào đàng: người báo rằng có vị lỗi lạc với chỉ em bạn mà từ trần, kẻ phao tiếng có bị mất trinh, rồi đến câu chuyện lộn cát tai ngáy nhĩ hỹ v. v. . . Nhưng cái chìa khóa mẩn bị một thì có Tuyết-Hồng vẫn giữ, mà có đã gán giã nghìn thu dưới ba lá đất rồi! Lạc-nhân chỉ biết có một điều là có Tuyết-Hồng vì chuyện nhân duyên mà chết. Cái chết của cô Tuyết-Hồng cũng như cái chết của cô khác trước cô, cũng như cái chết của cô Trần-thị-Phát ở làng Kẽ-Nga cũng ở Bắc, hai tuần sau có . . . là cái chết xảy ra sau khi lấy chồng, nghĩa là cái chết mà những người đang lên lo việc cưới gả cho hai bên đều có phần trách nhiệm, nói tóm một câu là cái chết đáng thương.

Lạc-nhân không có cái can đảm như nhiều bạn đồng nghiệp của mai những người đã chết, nghĩa là người không thể trở lại lại; nhưng Lạc-nhân tức, tức -ha cái dốt của họ. Họ tự tử nghĩa là trong cái họ muốn tự tử để phân biệt với cái chế độ gia đình. Họ muốn yên phần họ, rồi họ lại muốn lấy cái thóc chưa cấy mà bình vực cho chị em còn sống. Nhưng cái là đơn đó lên đến đỉnh giống nước một hồi, dư luận xôn xao trong một lúc, rồi thì hết. Kết quả: zero! Chờ phải Lạc-nhân ở địa vị họ, Lạc-nhân sẽ không làm như vậy rồi. Lạc-nhân không tự hỏi: nên thác ở hồ Trác-bạch hay hồ Hoàng-kiểm? Mà lại tự hỏi: nên làm thế nào để đánh đổ cái chế độ gia đình? nên làm thế nào cho khỏi hối hận về lương duyên?

Dầu cái thân của Lạc-nhân nửa sau có bị gia đình bỏ, dựa dẫm, ở nhà Lạc-nhân cũng sẽ tranh được cái nạn phân ép duyên nài, cái thân trong châu rớt ngọc: cái. Như thế có lẽ các chị em đồng thuyền đồng hội sẽ được hưởng cái công khó của Lạc-nhân, mà rồi đời của Lạc-nhân không phải là đời đó.

Lạc-nhân xin tặng các chị em câu chuyện sau này:

Sau khi thăm bệnh, quan lương y nói chuyện với chủ nhà:

— Ông phải biết, — bác sĩ vừa nói vừa dợ ngón tay trở lên, — ông phải biết rằng một lần ông thử ra một cái, chưa kịp hít vào là trên trái đất đã có bao nhiêu người chết.

— Có thể à! Vâng thì để tôi nói cho . . .

Ài nghe qua câu chuyện này cũng thấy cái hão hão của bác nhà quê nó đáng khen là đường nào, nhưng tiếc thay nó vô ích cho nhân quần mà lại có hại cho bác ta: quan đốc là nói chuyện thử ra thử vào là muốn tìm khoảng thì giờ làm đơn vụ, mà nói trong bao lâu, có bao nhiêu người chết, cho bác ta có nói lại bác nhà quê thì mà trung -hiến họ có người chết đâu! Vì thế mà đầu bác nhà quê có nín thở cũng không ngăn được người ta chết, mà chỉ thiệt mạng mình thôi.

Lạc-nhân

Đoàn thám hiểm nước Anh lên núi hỷ-mã-lạp-nhà

Núi Hỷ-mã-Lạp ở miền nam đất Tây-Tạng, cao hơn mặt biển gần 9 nghìn thước tây, ngày trước người ta cho là hòn núi cao nhứt trên thế giới. Từ hòn núi Mắc-nhĩ-Cơ ở đảo Nam dương phát hiện ra, lại cao hơn núi Hỷ-mã-Lạp nữa. Thế là hòn Hỷ-mã-Lạp đứng vào hạn núi cao thứ hai trên thế giới. Lúc nay đã có nhà thám hiểm loan đi đến đỉnh cao núi ấy, song chưa ai thành công. Nay lãnh tụ đoàn thám hiểm Anh là Sĩ-mi-ét-Tư là một đoàn thám hiểm, đoàn ấy nhiều người đã thông thạo tình hình núi ấy. Vừa rồi đoàn ấy hành khởi định trèo lên cho đến chốt cao núi ấy gọi là Cam-mật-Phong. Người ta nói đoàn thám hiểm này có cái hy vọng đạt được mục đích.....

Người các nước vào mình giàu mạnh, kể thì đi thám hiểm nơi hiểm địa, người thì đi thám hiểm trên chốt núi cực cao; biên bang nói tuyết, đây là hiểm hóc thế nào, đều có vết chân họ, khắp trên thế giới ai cũng khen ngợi cái anh dũng trên hiểm địa. Song thử xét cho đến nơi thì cũng vắng qua thế lực kim tiền nâng cao cái tâm của họ lên mà thôi, chứ cái lòng mạo hiểm, dấn thân nào lại không có, phải riêng chỉ người Âu châu. Hiện ở nước ta gần cái độ này, nào đoàn đi xe đạp, nào đoàn đi bộ, lừng lừng quanh quanh trong nước mà nghe những tiếng mạo hiểm, đoàn thể phò rầm rầm, nào có thua gì họ đâu. . . . Song có khôn một đầu là gần đây có đoàn từ Nam ra Bắc mà mới ra đến P.ian thiết đã có người thám hiểm phải trở lại, lại có kẻ đi đến Hắc ma thiếu tiền trả cho khách sạn!!

Nói đến đoàn thám hiểm thiếu tiền ở xứ ta mà không sao không ghen cho nước giàu!

Hà-hồ-Nhân

NHỮNG NHÀ ĐẠI-LÝ BÁN SÁCH TIẾNG-DÂN

Cát Thành 40 Rue du Chanvre Hanoi
Hoc-Hai Librairie Haiphong
Nam Tân 84 Bd Bonnal Haiphong
Tống Cát Tường Hà Long

thư điểm Hongay

TRUNG-KỲ
Mr Lê thanh Cảnh rue Paul Bert Huế
Tam Kỳ Thư Quán Vinh
Quan hải thư điểm, Gia Long Huế

Thăng Thiên Rue de la Citadelle Huế
Lê thừa Ân Tourane

Nam Hưng Tư Nghiệp Hội Xã Faisoo
Hàn Lâm Commercant Phan thiết.

TIẾNG-DÂN

SÁCH MỚI

Quốc học tăng thư của ông Sở-Công Lê Dư ở Hanoi, vừa mới xuất bản, quyển VỊ XUYẾN THI VẠN TẬP sưu tập văn chương và lịch sử của ông Trần Kế Xương. Sách soạn rất có công phu. Bản báo xin có lời cảm ơn ông Sở-Công đã gửi tặng cho bản báo một quyển, và xin giới thiệu cùng độc giả.

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

80 CÁI AN CỘ V-SÂN

(Tiếp theo trang nhất)

18 người bị 2 năm rưỡi tù và 2 năm quản thúc:

Nguyễn-thị-Luật, 23 tuổi, người Thừa thiên.

Nguyễn-thị-Nữ, 21 tuổi, người Thừa thiên.

Nguyễn-thị-Trí, 19 tuổi, nữ khảm hồ, người Nghệ an.

Hồ Nghinh, 18 tuổi, người Quảng nam.

Phạm Thoa, 18 tuổi, người Thừa thiên.

Hoàng đình Tiển, —

Tôn thất Nho, 16 tuổi, —

Lê Thuyên, 16 tuổi, người Quảng trị.

Trần tức Tuấn, 17 tuổi, người Khánh hòa.

Phạm P.ư, 20 tuổi, người Quảng trị.

Phạm xuân Đạt, 24 tuổi, người Thừa thiên.

Lê Nghi, 14 tuổi, —

Lê Trí, 20 tuổi, —

Tôn nữ thị C. au, 20 tuổi, —

Nguyễn C. au, 17 tuổi, người Hà Tĩnh.

Đoàn ngọc Dự, 18 tuổi, —

Phạm đình Hiến, 19 tuổi, người Nghệ an.

Lê thị X. au, 20 tuổi, người Thừa thiên.

20 người bị 2 năm tù án treo:

Phạm bá Nguyễn, 18 tuổi, người Thừa thiên (con quan tham Phạm bá Phủ).

Võ Nho, 16 tuổi, người Quảng bình.

Đoàn ngọc Dự, 17 tuổi, người Thừa thiên.

B.ư B. au, 16 tuổi, —

Trịnh Đồng, 18 tuổi, —

Hoàng Mai, 17 tuổi, —

Nguyễn lang An, 28 tuổi, —

Lâm thị Tuyết, 17 tuổi, nữ học sinh, Thừa thiên.

Trương tam, 23 tuổi, —

Tôn thất X. au, 16 tuổi, —

Hoàng O. au, 17 tuổi, —

Nguyễn thị Ph. au, 20 tuổi, —

Hoàng thị Lệ, 17 tuổi, —

Võ Giáp, 19 tuổi, biên lập vụ báo Tiếng Dân, người Quảng bình.

Đặng thái Mai, 26 tuổi, Đốc giáo, người Nghệ an.

B.ư Tiếp, 23 tuổi, Đốc giáo, người Thừa thiên.

Nguyễn cửu Khương, 30 tuổi, trợ giáo, n.ười Thanh hóa.

Nguyễn xuân Phúc, 21 tuổi, người Nghệ an.

Nguyễn văn Phiên, 15 tuổi, người Thừa thiên.

Đ.ư Em, 18 tuổi, người Thừa thiên.

Hôm nay có tin Tòa Khâm và Viện Cơ Mật đã phúc lại như sau này:

20 người được Ph.ư Thừa x. au treo, nay chỉ còn có 4 người được án treo là:

Nguyễn thị Ph.ư, B.ư Tiếp, Nguyễn cửu Khương và Nguyễn xuân Phúc, còn bao nhiêu phải 2 năm phạt giam.

AI MUỐN ĐI CÒI PARIS?

Nhân dịp đầu xuân ở Kinh Đô Paris, chủ tiệm chụp ảnh KHANH KÝ có tổ chức một cuộc du lịch rất lớn, bất kỳ dân ông hay dân bà, ai muốn đi lấy, tiệm KHANH KÝ cũng nhận lãnh. Mà những người đi với M. KHANH KÝ thì có lợi nhiều lắm, vì M. KHANH KÝ đã thường xuyên với các hãng tàu, xe lửa và Hotel restaurant ở Paris tính giá tiền đi lại rất rẻ, tiện lợi cho hai tháng (hay là một tháng thì lại rất tiện lợi) sống ở trong và ở ngoài Paris cộng với tiền tàu từ Hải phòng hay Tourane từ Paris đi chung như sau này:

Hạng nhất hai hạng . . . 2650\$
Hạng nhì . . . 1970.
Hạng ba . . . 1600.
Hạng tư entre-pont . . . 950.

Cuộc đầu xuân hoàn cầu thuộc địa này rất là to lớn, người nào có tiền chút dính dính đầu nên đi coi, dịp này là coi hết sự khốn khổ cả trong thế giới. Ai chưa có giấy thông hành coi gởi thư hỏi tiệm chụp ảnh KHANH KÝ sẽ chỉ cho mà xin hay là lấy giấy cho cũng được.

AI không sao (nếu một lần thì trước khi xuống tàu hãy trả qua nhà phần tiền cũng được.

Khi đi tàu và khi qua Paris vẫn có người của tiệm KHANH KÝ thông thạo và ở đây để lo chỗ ăn chỗ ngủ từ 16 và chỉ dẫn đi chơi.

Càng nhiều người đi chung nào giá tiền càng rẻ chừng này.

Có ba chuyến đi độ chung tháng năm, tháng sáu và tháng bảy lấy đi tháng nào, xin nhận chỗ trước 15 ra là một tháng hay là ai muốn đi riêng không cần người đi chung cái lấy về như Hải phòng Marseille không mà thôi . . . đi tháng nào cũng được.

Hạng nhất hai hạng độ chung . . . 17 000 francs
Hạng nhì . . . 12.000
Hạng ba . . . 7 900
Hạng tư . . . 4 500

AI muốn hỏi thăm điều gì có viết thư cho.

M. KHANH - KÝ
54 đường Bonnard Saigon

Và có mấy người sau này được giảm: Tiền đầu Đuân, trước bị 7 năm nay giảm xuống 5.

Nguyễn hiếu Thuần, trước bị 5 năm nay còn 3 năm.

Nguyễn Dương, Võ xuân Đình, Nguyễn thị L. au, Nguyễn thị Quang Thái, Tôn thất Thanh, Lê L. au, Hồ Thiêm, Trần Hoán, Đỗ Trang, Nguyễn Vinh, Lê Uẩn, Bùi Pha, Đoàn Thông, trước mỗi người 4 năm nay chỉ còn 3 năm.

Quan Thượng thư bộ Hình Tôn thất Đ. au sang Tây

Nhân quân đầu x. au thuộc địa ở Paris, quan Thượng Hình thay mặt Nam triều sang dự hội. Ngày 15 Mai khởi hành từ Huế vào Saigon đáp tàu sang Tây.

Lần đi này có ông Hồ đắc Ưng. (Quan đạo Dalat) Võ Vinh Võ Truy (Thư ký) và một tên lính.

Lại việc ấy! ! !

Việc gì? — Ấy việc sơn.

— Trước kia ở Huế ta sơn bán d.ư giá mà lại xấu, nên tôi cứ đi nhà một mực, nhưng nay hiện Vĩnh Thành số 69 Phố Gia Long ở Huế, có bán nh.ư thứ sơn rất tốt mà giá lại rẻ, trước khi muốn dùng tôi mua thử một ít, thời quả thấy tốt! bóng láng mà một không hay mắc bụi, tức nào đặc lại nh.ư tôi mới coi

— Có phải hiện Vĩnh Thành xưa nay nổi tiếng đến nỗi đối tượng, khách kẻ sĩ, làm ăn của thân thực thể có phải không.

— Ấy chính phải.

THANH HÓA

Một lá đơn

Bản báo nhận được lá đơn của g. nguyên văn đăng như sau này:

Quảng-xương le 7 Mai 1931

Kính b.ư quan Chánh sở Nông-phổ ngân hàng tỉnh Thanh-hóa.

Kính b.ư quan lớn,

Chúng tôi tên là Hồ văn Kết, Hồ

l. au Đ. au, Trịnh viết Hội, Trịnh viết

Đ. au và Hà văn Biền, đều ở làng Thủ

l. au, tổng Thủ chính, huyện Quảng

xương, xin kêu Quan lớn một việc

sau này:

Ngày 15/12/30, sau khi đã hết hạn

vay nhà Banque, thầy phán Trạc

báo chúng tôi rằng: «cứ việc làm

đơn đi, thầy sẽ giúp cho». Chúng

tôi vâng lời, báo nhau làm đơn cả,

trong đơn có kể gia sản và số tiền

vay, đều nộp cho thầy ấy cả.

Không rõ làm sao chúng tôi không

được vay. Chúng tôi có hỏi lấy đơn

lại thì thầy ấy nói rằng: «đơn đã

xé rồi». Không biết sự ấy có thực

không, sự ấy không được vay mà

sau phải trả? Vậy chúng tôi có lời

kêu Quan lớn biết cho để khỏi quan

ngại về sau.

Nay kính b.ư

Hồ văn Kết, Hồ l. au Đ. au,

Trịnh viết Hội, Hà văn Biền,

Trịnh viết Đ. au

NGHỆ AN

Tin thêm về tình hình thôn quê

ngày 1er Mai

Chuyện lộn xộn ở mấy nơi Nghệ

l. au và ngày 1er mai, kỳ trước đã

d.ư, nay được tin này xin d.ư tiếp:

Chính bữa 1er ngày 30 Avril, có

nhiều làng, người ta không dám ngủ

trong nhà, già trẻ lớn bé cứ chơi

bụi n.ấp bờ để ăn mình, phần thì sợ

thì sợ cộng sản, phần thì sợ lính

đội quan quân, lại còn một nỗi e sợ nữa là rồi có ai vu báo sự gì thì không khỏi mang cái vạ lây kia.

Tòa Kiểm duyệt bỏ

AI sẽ là quan Tổng đốc Nghệ

Người ta đồn rằng Quan Tổng đốc Nguyễn khoa Kỳ xin cáo, chưa biết ngài nào ra đương cái trách nhiệm nặng nề này.

Cái cơ hội làm nên công to, có ai vỗ ngực mà ra đương lấy không?

QUẢNG BÌNH

Xét nhà bắt người

Ông Lê Chuyên người l. au. Quảng

trị ở ngụ về quê mẹ làng Th. B.,

mấy lâu làm việc xe lửa, nghe

nói ông phải bệnh đau mắt,

xin nghỉ để mấy tháng nay. Chiều

mùng 9 tháng năm đây, không rõ vì

có gì, quan l. au và quan phủ Quảng

ninh về xét nhà, tuy không có giấy

mã quan b.ư, nhưng ông cũng phải

bắt về l. au.

B. C. lai cáo

Lại cờ đỏ

Sáng hôm 3 Mai vừa rồi, một lá

cờ đỏ về hòa l. au treo trên cột giây

thép trước nhà ga Thuận-Lý.

Lập tức ông xếp ga hạ xuống giao

cho phòng thành l. au H. au.

Biết chuyện

QUẢNG NAM

Một đ.ư bất tiện

Mấy xã Viêm minh, l. au b.ư, Hà-

quảng, Hà-l. au và Hà-my thuộc phủ

Điện-b.ư, ở về miền đất cát, hằng

ngày chỉ nhờ con sông hẹp chảy

ngang qua làng Hà-my mà chuyên

chở, nhưng khổ thay! con sông ấy

đến tiết mùa hè thì khô-ráo, nhon

d.ư mấy xã ấy mỗi khi đi Hội an

(Faisoo) mua đồ gì, thì phải kh. au

gánh kh. au m.ưi cây số trên bãi

cát, thiệt là một đ.ư bất tiện cho

d.ư mấy xã ấy.

D. au

QUẢNG NGÃI

Tri bộ Minh-Hương sách nhiều

T.ưư-L.ưư xin phép quan

trên thế nào không rõ, bắt d.ư kh. au

mỗi tên nộp 0\$21 gọi là ta d.ư bộ,

tên X. au nhà nghèo, ba d.ư con nộp

0\$63. Việc này chủ bài H. l. au, kh. au

d.ư và nộp bạc minh bạch, để làm

mối giới cho dân v.ưng l. au. 130 d.ư

thị thành số tiền không phải là

11. Ông chủ bài không thấy trong

anh từ g. au thì q. au điều: điều thứ

8 và thứ 9 nói thế nào? V. au

l. au kh. au kể từ janvier 1931 chỉ

h. au, nghĩa là kể từ đây ai có sanh

tử giá thì phải kh. au, chứ có buộc

kh. au c. au tiền d.ư có chủ thì kh. au

đ.ư nội b. au nội đ.ư ngoại b. au

ng. au ng. au gì nữa, không rõ cái

ch.ưng trình d.ư vậy? C. Th.

NGUYỄN - THIỆU

Chauffeur d'autos aux Etablissements Brassard Mopin

Brevet de capacité N° 11.222 — Cochinchine

CHÔNG NHƯ PHÉP TIỀN...

Chỉ trong một tuần lễ, thuộc

B. au-HUYẾT-KHU-PHONG có thể

ch.ưa khỏi các bệnh: Phong thấp, t. au

liệt, đau lưng, nhức xương v. v. . . của

qu. au qu. au bà.

N. au hỏi tại các hiệu Đại-

lý thuốc THAM-THIÊN-Đ. au.

H. au-VIỆT T. au-Đ. au: đ.ưng 10
H. au BA V. au DANH T. au - GIÁ Đ. au M. au:
l. au 10 7\$50 - l. au th. au 0\$50
N. au m. au đ. au đ. au c. au 1\$00
Đ. au-d. au-Anh, Huế

DRAGÉES

Vermifuge

RUDY

Trị bệnh

SÁN LÁI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bệnh sán lá. rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn con n. au đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các nhà thuốc ở Saigon và các hãng ng. au ở các l. au.

PHARMACIE NORMALE

(L. au S. au) SAIGON

119-123 rue Catinat - SAIGON

(là hãng thuốc đáng tin cậy, lập để hơn năm chục năm rồi).

